

УДК 339.71:630

<https://doi.org/10.31713/ve320255>

JEL: O10, M21

Власюк Ю. І. [1; ORCID ID: 0009-0002-1393-3603],

викладач-методист,

Матвійчук І. О. [2; ORCID ID: 0000-0002-0953-4442],

к.е.н., доцент,

Радзівіл С. Я. [1; ORCID ID: 0009-0005-9554-9104],

викладач

¹Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський економіко-технологічний фаховий коледж» Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне

²Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

У статті досліджено економічну сутність підприємницького потенціалу та окреслено його значення в розвитку підприємств лісового господарства. Обґрунтовано актуальність обраної тематики в умовах економічної нестабільності, кліматичних змін та інституційних реформ. На основі аналізу фінансово-економічних показників та структурних трансформацій у галузі визначено ключові тенденції. Запропоновано трактування підприємницького потенціалу як сукупності ресурсів, компетенцій і управлінських можливостей, що забезпечують адаптацію до змінного середовища, впровадження інновацій та формування конкурентних переваг. Проведено структурування підприємницького потенціалу, яка включає ресурсний, інтелектуальний, інноваційний, маркетинговий, інформаційний, техніко-технологічний, організаційний, соціальний та фінансовий компоненти.

Ключові слова: підприємницький потенціал; підприємства лісового господарства; розвиток; фінансові ресурси; економічна діагностика; структура підприємницького потенціалу.

Актуальність теми. У сучасних умовах значної економічної турбулентності та суттєвих структурних трансформацій національної економіки особливої актуальності набувають питання забезпечення сталого розвитку підприємств, зокрема у сфері лісового господарства. Ця галузь виконує не лише важливі економічні функції, пов'язані з

раціональним використанням і відтворенням лісових ресурсів, а й має значний екологічний та соціальний вимір. Водночас ефективність діяльності підприємств лісового господарства значною мірою визначається рівнем їхнього підприємницького потенціалу як сукупності наявних ресурсів, компетенцій, можливостей та управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей та забезпечення конкурентоспроможності.

Розуміння економічної сутності підприємницького потенціалу та його ролі у розвитку підприємств набуває особливої ваги в контексті необхідності адаптації галузі до викликів ринкової економіки, кліматичних змін та інституційних реформ. В умовах обмеженості природних ресурсів і зростання суспільного запиту на екологічну відповідальність формування та ефективне використання підприємницького потенціалу постає ключовим чинником підвищення ефективності та інноваційності підприємств лісового господарства.

Незважаючи на зростаючу увагу науковців до проблем розвитку підприємництва, окремі аспекти формування й реалізації підприємницького потенціалу в лісовому господарстві все ще залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема, потребує уточнення категоріальний апарат, структурні компоненти потенціалу, механізми його активізації, оцінки з урахуванням галузевої специфіки та ідентифікація його значення як стратегічного ресурсу розвитку підприємств лісового господарства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика економічної сутності підприємницького потенціалу та його значення є предметом численних наукових досліджень. Проте, дещо менше звертається увага на підприємницький потенціал саме у лісовому господарстві. У дослідженні St-Jean, LeBel та Audet [1] показано, що підприємницький потенціал у лісовій галузі проявляється через диверсифікацію джерел доходів, проактивність, інноваційність та готовність до ризику. Авторами ідентифіковано два типи підприємств – з високою підприємницькою орієнтацією та традиційні, що відрізняються здатністю адаптуватися до ринкових умов і стратегічною поведінкою. Сакаль О., Третяк Н., Штогрин Г., Бегаль І. [2] слушно зауважують, що підприємництво у лісовому господарстві України має екологічний, соціальний і економічний вимір. Підприємницький потенціал виявляється у різних організаційних формах, внаслідок подвійної природи лісових ресурсів з позиції

виконання економічної та екологічної функцій. У статті Павелко О., Осадчої О. та ін. [3] наголошується на важливості прямого та непрямого оподаткування підприємств лісового господарства в контексті розвитку їх підприємницького потенціалу. Жежкун І., Торосов А., Калашніков А. [4] досліджували вплив військових дій, реформи управління державним сектором (об'єднання державних лісгосподарських підприємств у «Ліси України»), зміни в ланцюгах постачання, зменшення обсягів рубок, які мають важливе значення для розвитку підприємницького потенціалу тому, що змінюють умови праці. Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, окремі питання залишаються не обґрунтованими. Зокрема, потребує подальшого вивчення сутність підприємницького потенціалу в контексті розвитку підприємств лісового господарства та окреслення його структури.

Метою дослідження є поглиблене вивчення економічної сутності підприємницького потенціалу, визначення його структурних елементів та чинників формування, а також обґрунтування значення для активізації підприємницької діяльності та підвищення ефективності розвитку підприємств лісового господарства в умовах трансформаційної економіки.

Викладення основного матеріалу. Розвиток підприємництва у лісовому господарстві України, як і загалом у вітчизняному лісовому секторі, безпосередньо обумовлюється загальним станом економіки та перспективами соціально-економічного розвитку держави. Економічна динаміка, інституційна стабільність, наявність інвестиційних ресурсів, а також ефективність державної політики визначають масштаби та напрями підприємницької активності в галузі. Водночас підприємницька діяльність у лісовому господарстві має суттєві відмінності від інших сфер економіки, що обумовлено комплексним характером лісових ресурсів та багатофункціональністю лісів.

Лісове підприємництво поєднує економічні інтереси із соціальними та екологічними пріоритетами, виконуючи не лише виробничо-комерційні, а й природоохоронні, рекреаційні, кліматорегулюючі та соціальні функції. Саме тому його значення виходить за межі суто ринкових категорій: воно впливає на якість життя населення, стан навколишнього середовища та збереження екосистемних послуг. Важливо, що процеси розширеного відтворення

в лісовому секторі, відповідно до концепції сталого розвитку, мають довгостроковий «міжпоколінний» ефект, забезпечуючи екологічну стабільність та економічну віддачу не лише нинішньому, а й майбутнім поколінням. Таким чином, розвиток підприємництва в лісовому господарстві слід розглядати як багатовимірний процес, у якому економічна ефективність органічно поєднується з природоохоронними та соціальними завданнями. Це зумовлює потребу у формуванні збалансованих інституційних і ринкових механізмів, здатних стимулювати підприємницьку ініціативу, одночасно забезпечуючи збереження природних ресурсів та екосистемної рівноваги.

Рентабельність діяльності підприємств лісового господарства є ключовим індикатором ефективності їх функціонування та важливим чинником формування підприємницького потенціалу галузі. На рис. 1 наведено динаміку рівня рентабельності операційної діяльності та рентабельності всієї діяльності підприємств лісового господарства України у 2019–2023 рр., що відображає зміни у фінансових результатах підприємств під впливом трансформацій економічного середовища та адаптації галузі лісового господарства до кризових умов.

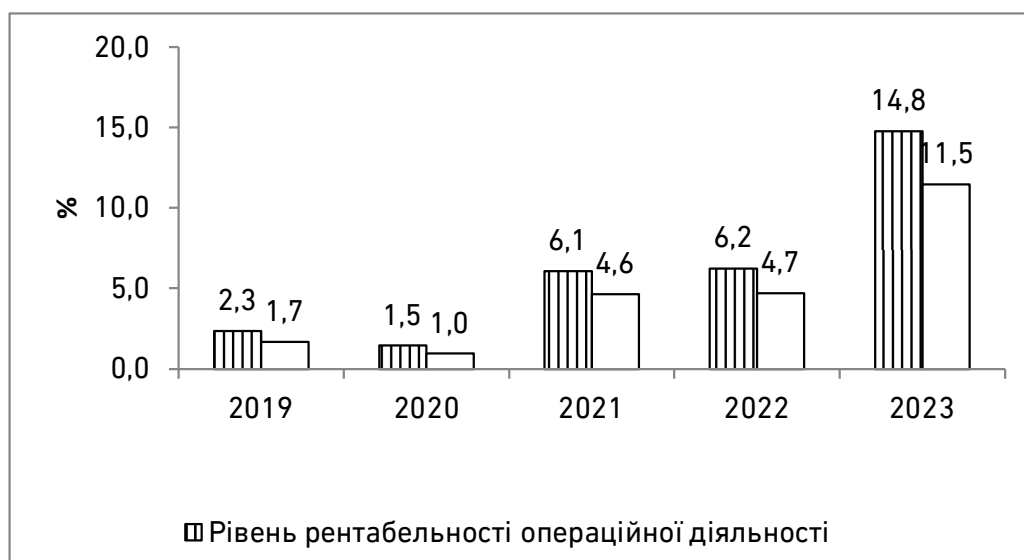

Рис. 1. Рентабельність операційної і всієї діяльності підприємств лісового господарства України за 2019–2023 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

За даними рис. 1 видно, що у 2019–2020 рр. спостерігалось зниження рівня рентабельності як операційної, так і всієї діяльності. Це свідчить про погіршення фінансових результатів підприємств в аналізованій період. Це зумовлено сукупністю факторів, серед яких основними є економічна нестабільність, обмеження інвестиційної активності та низька ділова активність на внутрішньому ринку. Починаючи з 2021 р., відбувається поступове відновлення: показники рентабельності зростають як за операційною, так і за загальною діяльністю, що може бути пов'язано з активізацією підприємницької ініціативи і оптимізацією виробничих процесів. Найвищі значення рентабельності спостерігаються у 2023 р. – 14,8% за операційною діяльністю та 11,5% за всією діяльністю. Вищезазначене вказує на суттєве зміцнення фінансових позицій підприємств лісового господарства. Таке збільшення ілюструє зростання ефективності використання ресурсів, покращення управління витратами, розширення можливостей для успішної реалізації підприємницького потенціалу галузі. Загалом, позитивна динаміка рентабельності після 2020 р. відображає поступову адаптацію підприємств до нових соціально-економічних умов та підтверджує їх здатність забезпечувати фінансову стійкість навіть у періоди невизначеності, що є передумовою для подальшого розвитку підприємництва в лісовому господарстві.

Незважаючи на позитивну динаміку рентабельності підприємств лісового господарства у 2021–2023 рр., структурні зміни в галузі супроводжуються певними викликами, пов'язаними з трансформацією ринку праці та зменшенням кількості суб'єктів господарювання. Для розуміння цих процесів доцільно проаналізувати динаміку чисельності підприємств та найманих працівників у лісовому господарстві та лісозаготівлях у 2019–2023 рр. (рис. 2).

Рис. 2. Чисельність суб'єктів господарювання та найманих працівників у лісовому господарстві та лісозаготівлях за 2019–2023 рр.
Джерело: сформовано авторами на основі [5]

Кількість суб'єктів господарювання у лісовому секторі протягом 2019–2023 рр. має тенденції до скорочення: з 3552 од. у 2019 р. до 3033 од. у 2023 р. Це свідчить про певне звуження підприємницького середовища, що може бути наслідком економічних криз та структурних реформ у галузі. Чисельність найманих працівників знизилася ще відчутніше – з 64,4 тис. ос. у 2019 р. до 46,7 тис. ос. у 2023 р. (на 28%). Така динаміка вказує на скорочення кадрового потенціалу, що може мати як економічні, так і демографічні чи міграційні причини. Найбільш відчутне падіння чисельності працівників спостерігалось у 2020–2022 рр., що співпадає з періодом воєнних дій (початком повномасштабного вторгнення) і пандемії COVID-19, та пов'язаних із цим логістичних і фінансових обмежень. Незважаючи на скорочення кількості суб'єктів господарювання та працівників, зростання рентабельності, яке представлено на рис. 1, свідчить про зміщення акценту на підвищення ефективності діяльності та їх адаптацію до нових економічних реалій через оптимізацію ресурсів і виробничих процесів. Загалом така динаміка може вказувати на перехід галузі від екстенсивної моделі розвитку до більш інтенсивної, що зорієнтована на ефективне використання підприємницького потенціалу та конкурентних переваг.

Підприємницький потенціал підприємств лісового господарства відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості та ефективності функціонування галузі. Аналіз динаміки рентабельності операційної та загальної діяльності підприємств за 2019–2023 рр. показує, що навіть у періоди економічної нестабільності та структурних криз підприємства здатні адаптуватися до нових умов і підвищувати ефективність використання ресурсів. Це свідчить про те, що підприємницький потенціал стає визначальним чинником не лише виживання підприємств, а й їх здатності до розвитку та впровадження інноваційних підходів.

Водночас скорочення кількості суб'єктів господарювання та найманих працівників у лісовому секторі, яке спостерігалось протягом 2019–2023 рр., вказує на обмеження підприємницького середовища та кадрового потенціалу. Незважаючи на це, зростання рентабельності свідчить про ефективне використання наявних ресурсів і здатність підприємств адаптуватися до кризових умов. Таким чином, підприємницький потенціал не обмежується лише фінансовими ресурсами, а включає в себе і стратегічну здатність підприємств ефективно мобілізувати наявні ресурси та оптимізувати процеси для забезпечення конкурентоспроможності. З огляду на зазначене, підприємницький потенціал є важливим механізмом реалізації інтенсивної моделі розвитку галузі. Він дозволяє підприємствам лісового господарства не тільки забезпечувати стабільність фінансових результатів, але й адаптуватися до трансформацій економічного середовища, підвищувати продуктивність праці та ефективність управління. Посилення рівня підприємницького потенціалу слугує передумовою для формування конкурентних переваг і забезпечення стійкого розвитку лісового сектора в умовах невизначеності та кризових змін.

Аналіз фінансово-економічних показників (динаміка рентабельності) у поєднанні зі структурними змінами (скорочення кількості суб'єктів господарювання та найманих працівників) свідчить про трансформацію лісового сектору: галузь рухається в бік підвищення інтенсивності й ефективності за одночасного «стиску» підприємницького середовища. Це дає підстави продовжити дослідження в контексті ідентифікації економічної сутності підприємницького потенціалу як ключового ресурсу, що визначає здатність підприємств адаптуватися й забезпечувати стійке

зростання в умовах змін. Доцільно чітко окреслити економічну сутність цього поняття та висвітлити його структурні компоненти.

Отже, підприємницький потенціал по-різному трактується вітчизняними науковцями, зокрема, як:

–«...сукупність можливостей та здатностей реалізації ідейного портфелю підприємця у товари, роботи, послуги, через ведення обраного виду діяльності для отримання максимального прибутку» [6];

–«...сукупність ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, фінансових, інноваційних тощо), навичок і можливостей менеджерів різного рівня ієрархії та безпосереднього виконавчого персоналу щодо виробництва товарів, надання послуг (робіт), отримання максимального доходу (прибутку) і забезпечення сталого функціонування та розвитку підприємства» [7];

–«...сукупність ресурсів (трудових, матеріальних, технічних, фінансових, інноваційних і т.п.), навичок та можливостей керівників, спеціалістів та інших категорій персоналу, щодо виробництва товарів, здійснення послуг (робіт), отримання максимального доходу і забезпечення сталого функціонування та розвитку підприємства» [8];

–«...здатність, можливість членів домогосподарств і суб'єктів господарювання формувати підприємницьку поведінку, орієнтовану на отримання прибутку на основі використання природно-ресурсних, економічних і соціальних факторів» [9];

–«...сукупність здібностей, знань і навичок людей щодо здійснення підприємницької діяльності» [10];

–«...сукупність ресурсів (трудових, фінансових, матеріальних, технічних, інноваційних), навичок і можливостей керівництва різних рівнів управління та власне працівників, спрямованих на максимізацію прибутку, досягнення економічного зростання та забезпечення сталого розвитку підприємства» [11];

–«...сукупність внутрішньогосподарських резервів підприємства, що формуються за рахунок кращої колаборації наявних у його розпорядженні трудових і економічних ресурсів, прояву ініціативи, новаторства, реалізація яких дозволить забезпечити зміцнення ринкових позицій, завоювання конкурентних переваг і зростання доходів суб'єкта підприємницької діяльності за рахунок найбільш повного задоволення ринкового попиту» [12].

Аналіз заявлених визначень дає підстави сформувати такі висновки:

– ідентифікація підприємницького потенціалу як сукупності можливостей та здатностей реалізації ідейного портфелю підприємця робить акцент на інноваційному потенціалі та ідейній складовій підприємця. Однак, це дуже вузьке визначення, зосереджене лише на індивідуальному підприємцеві, що не враховує ресурсну базу підприємства і оминає увагою колективний потенціал;

– трактування підприємницького потенціалу як сукупності ресурсів ілюструє комплексний підхід, проте ця інтерпретація заявленого поняття дуже громіздка, що містить багато повторів. Також недостатньо підкреслюється інтеграція ресурсів та їх ефективне використання, водночас слабка увага звернена на зовнішні фактори та ринкову адаптацію;

– тлумачення підприємницького потенціалу як здатності, можливості членів домогосподарств і суб'єктів господарювання формувати підприємницьку поведінку включає соціальний аспект і природно-ресурсний потенціал, проте, надто воно широке, що не конкретизує структуру потенціалу і визначені ресурси. Його важко застосувати для оцінки діяльності підприємств в цілому;

– визначення підприємницького потенціалу як сукупності здібностей, знань і навичок людей щодо здійснення підприємницької діяльності стисло, але чітко акцентує на компетенціях людей, однак не враховує матеріальні, фінансові та організаційні ресурси, що робить його надто обмеженим;

– трактування підприємницького потенціалу як сукупності внутрішньогосподарських резервів підприємства зміщує увагу на внутрішні ресурси, оптимізацію та конкурентних перевагах, однак це визначення вузько сфокусоване, мало уваги приділено зовнішнім факторам, інноваційності та людському капіталу.

Отже, більшість визначень орієнтовані або на ресурси і персонал, або на прибутковість та економічний результат, але вони не часто охоплюють усі потрібні ключові аспекти. Деякі трактування дуже громіздкі для практичного застосування. Не вистачає інтегрованого підходу, який поєднував би ресурси, компетенції, управлінські здібності та здатність адаптуватися до змінного економічного середовища. Відтак, беручи до уваги вищезазначене, пропонуємо підприємницький потенціал витлумачити як сукупність

ресурсів (людських, фінансових, матеріальних, технічних та інноваційних), компетенцій персоналу та управлінських можливостей, інтегрованих у процеси виробництва товарів і надання послуг, що забезпечує здатність підприємства генерувати економічний результат, адаптуватися до змін економічного середовища, використовувати внутрішні резерви та реалізовувати інноваційні ідеї для сталого розвитку і формування конкурентних переваг. При цьому під ресурсами розуміється основа для здійснення діяльності, що включає як матеріальні, так і нематеріальні активи. Компетенції персоналу – це знання, навички та досвід, необхідні для реалізації підприємницьких ініціатив. Управлінські можливості уособлюють здатність координації ресурсів і процесів для досягнення стратегічних цілей. Економічний результат відображається у формі прибутку. Адаптація та інновації передбачають здатність реагувати на зміни в економічному середовищі та впроваджувати нові рішення. Як визначення підприємницького потенціалу, так і його структура перебувають в полі численних дискусій. Так, Ковальська Л. Л., характеризуючи структуру підприємницького потенціалу, виокремила ресурсний, інтелектуальний та інноваційний [12], натомість Миронець М. А., Ширко Б. Ф., Іванів Р. Г. [10] доповнюють означений перелік маркетинговим, інформаційним, техніко-технологічним, організаційним, соціальним і фінансовим. Вважаємо, що підприємницький потенціал слід розглядати як комплексну категорію, яка інтегрує усі зазначені складові та забезпечує здатність підприємства ефективно функціонувати, адаптуватися до змін економічного середовища і реалізовувати конкурентні переваги. Структуру підприємницького потенціалу відображено в таблиці.

Таблиця

Структура підприємницького потенціалу

№ з/п	Складова структури	Характеристика
1.	Ресурсний компонент	Відображає матеріальні, трудові, фінансові та природні ресурси, які забезпечують базу для здійснення господарської діяльності. У лісовому господарстві це, зокрема, лісові масиви, виробниче обладнання, транспорт, спеціалізована техніка, а також кваліфікований персонал. Визначає здатність підприємства здійснювати виробничі процеси та підтримувати безперервність

продовження таблиці

2.	Інтелектуальний компонент	Включає знання, досвід, навички та компетенції працівників і керівників. Це не лише професійна підготовка персоналу, а й здатність приймати стратегічні рішення, аналізувати ринок та використовувати отримані знання для підвищення ефективності діяльності. В лісовому секторі проявляється у вмілому плануванні лісозаготівель та управлінні лісовими ресурсами
3.	Інноваційний компонент	Відображає здатність підприємства створювати і впроваджувати нові технології, методи виробництва, продукти та послуги. Для лісогосподарських підприємств це може бути застосування сучасних методів вирощування і заготівлі деревини, автоматизованих систем обліку та моніторингу лісових ресурсів
4.	Маркетинговий компонент	Включає здатність підприємства аналізувати попит і пропозицію на ринку, ефективно просувати продукцію та послуги, формувати позитивний імідж і відповідати потребам споживачів. У лісовому секторі маркетинговий потенціал проявляється у виборі каналів реалізації деревини, налагодженні контрактів з промисловими споживачами та розширенні ринків збуту
5.	Інформаційний компонент	Відображає здатність підприємства збирати, обробляти та використовувати інформацію для прийняття управлінських рішень. Це включає внутрішню аналітику, моніторинг ринку, використання сучасних інформаційних систем та технологій обліку. У лісогосподарстві ефективний інформаційний потенціал дозволяє прогнозувати врожайність, планувати заготівлі
6.	Техніко-технологічний компонент	Складається з наявності сучасного обладнання, технологій виробництва та механізмів оптимізації процесів. В лісовому господарстві це трактори, спеціальна лісозаготівельна техніка, верстати для переробки деревини, а також впровадження автоматизованих і екологічно безпечних технологій

продовження таблиці

7.	Організаційний компонент	Відображає здатність підприємства організувати діяльність, ефективно координувати роботу персоналу та управлінські процеси. Включає структуру управління, регламентацію процесів, взаємодію між підрозділами. Важливий для координації заготівель, лісокультурних робіт та логістики
8.	Соціальний компонент	Включає мотивацію, залученість та соціальний капітал персоналу. Важливий для формування корпоративної культури, розвитку командної роботи та стимулювання інноваційної активності. В лісовому секторі впливає на якість виконання робіт, збереження кадрів та підвищення ефективності праці
9.	Фінансовий компонент	Складається з наявного капіталу, джерел фінансування, управління доходами та витратами. Визначає здатність підприємства інвестувати у розвиток, модернізацію виробництва та реалізацію інновацій. Дозволяє підтримувати стійкість та забезпечує ресурсну базу для підвищення ефективності діяльності

Кожен з елементів виконує специфічну роль: ресурсний компонент забезпечує матеріальну та кадрову базу діяльності; інтелектуальний – компетенції, знання та навички персоналу; інноваційний – здатність впроваджувати нові технології та ідеї; маркетинговий – ефективне просування продукції та вивчення ринку; інформаційний – оперативне управління даними та аналітика; техніко-технологічний – рівень оснащеності виробництва сучасними технологіями; організаційний – здатність координувати процеси та управлінські рішення; соціальний – мотивація та залучення персоналу; фінансовий – ефективне управління капіталом та доходами. Такий підхід дозволяє не лише оцінювати поточний стан підприємницького потенціалу, а й визначати напрями його підвищення для забезпечення стійкого розвитку підприємств лісового господарства [13].

Висновки. Підприємницький потенціал підприємств лісового господарства є стратегічним ресурсом, що визначає їхню здатність до адаптації, інновацій та стійкого розвитку. Аналіз динаміки рентабельності у 2019–2023 рр. свідчить про підвищення фінансової ефективності підприємств, не зважаючи на скорочення кількості суб'єктів господарювання та зменшення кадрового потенціалу. Галузь поступово переходить від екстенсивної моделі розвитку до інтенсивної, орієнтованої на оптимізацію використання ресурсів та формування конкурентних переваг.

Підприємницький потенціал доцільно розглядати як комплексну категорію, що інтегрує ресурси, компетенції персоналу, управлінські можливості та здатність до інноваційного розвитку. Його запропоновано витлумачити як сукупність ресурсів (людських, фінансових, матеріальних, технічних та інноваційних), компетенцій персоналу та управлінських можливостей, інтегрованих у процеси виробництва товарів і надання послуг, що забезпечує здатність підприємства генерувати економічний результат, адаптуватися до змін економічного середовища, використовувати внутрішні резерви та реалізовувати інноваційні ідеї для сталого розвитку і формування конкурентних переваг. Сформована структура підприємницького потенціалу дозволяє оцінювати його рівень і визначати напрями підвищення ефективності функціонування підприємств. Подальші дослідження варто спрямувати на розроблення практичних механізмів активізації підприємницького потенціалу та його оцінку з урахуванням специфіки лісового сектору.

1. St-Jean E., LeBel L., & Audet J. Entrepreneurial orientation in the forestry industry: a population ecology perspective. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2010. Vol. 17(2). Pp. 204–217. 2. Сакаль О., Третяк Н., Штогрин Г., Бегаль І. Підприємництво як фактор економічного розвитку: особливості прояву у лісовому господарстві. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Сер. Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2021. Вип. 2(22). С. 164–172. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2020-2\(22\)-164-172](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2020-2(22)-164-172) (дата звернення: 27.08.2025). 3. Pavelko O., Osadcha O., Myronets M., Los Z., Koshchynets M., Uhryn L. Optimization of forestry indirect and direct taxation in sustainable development conditions. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* : 3rd International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management. 2023. Vol. 1269(1). 012034. DOI 10.1088/1755-1315/1269/1/012034 (дата звернення: 27.08.2025). 4. Zhezhkun I. M., Torosov A. S., Kalashnikov A. O. Current trends in wood market functioning in Ukraine. *Forestry and Forest Melioration*. 2024. Iss. 144. <https://forestry->

forestmelioration.org.ua/index.php/journal/article/view/420/378 (дата звернення: 27.08.2025). 5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 15.07.2025). 6. Миргородська А. П. Розкриття сутності поняття «підприємницький потенціал» та його роль в потенціалі підприємства. *Економіка і управління*. 2011. № 5. С. 144–149. 7. Карапінський Б. А., Шира Т. Б. Інноваційно-технологічний потенціал підприємств регіону: аналіз формування та фінансування. *Регіональна економіка*. 2007. № 2. С. 77–86. 8. Рєпіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. *Вісник Української академії державного управління при Президентіві України*. 1998. № 2. С. 262–271. 9. Краснокутська Н. С., Бубенець І. Г. Підприємницький потенціал торговельного підприємства: зміст, особливості та чинники формування. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2013. № 4 (60). С. 125–129. 10. Миронець М. А., Ширко Б. Ф., Іванів Р. Г. Підприємницький потенціал: економічна сутність, види та значення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2022. Вип. 4(100). С. 101–114. 11. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: 27.08.2025). 12. Ковальська Л. Л. Підприємницький потенціал підприємства: економічна сутність та методика оцінки. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 129–137. 13. Павелко О. В. Фінансові результати основної діяльності будівельних підприємств: організаційно-методологічні засади обліку: монографія. Рівне: НУВГП, 2020. 604 с.

REFERENCES:

1. St-Jean E., LeBel L., & Audet J. Entrepreneurial orientation in the forestry industry: a population ecology perspective. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2010. Vol. 17(2). Pp. 204–217. 2. Sakal O., Tretiak N., Shtohryn H., Behal I. Pidpriemnytstvo yak faktor ekonomichnoho rozvytku: osoblyvosti proiavu u lisovomu hospodarstvi. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu. Ser. Ekonomika ta upravlinnia v naftovii i hazovii promyslovosti*. 2021. Vyp. 2(22). S. 164–172. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2020-2\(22\)-164-172](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2020-2(22)-164-172) (дата звернення: 27.08.2025). 3. Pavelko O., Osadcha O., Myronets M., Los Z., Koshchynets M., Uhryn L. Optimization of forestry indirect and direct taxation in sustainable development conditions. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* : 3rd International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management. 2023. Vol. 1269(1). 012034. DOI 10.1088/1755-1315/1269/1/012034 (дата звернення: 27.08.2025). 4. Zhezhkun I. M., Torosov A. S., Kalashnikov A. O. Current trends in wood market functioning in Ukraine. *Forestry and Forest Melioration*. 2024. Iss. 144. <https://forestry-forestmelioration.org.ua/index.php/journal/article/view/420/378> (дата звернення: 27.08.2025). 5. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 15.07.2025). 6. Myrhorodska A. P. Rozkryttia sutnosti poniattia «pidpriemnytskyi potentsial» ta yoho rol v potentsiali pidpriemstva. *Ekonomika i upravlinnia*. 2011. № 5. S. 144–149. 7. Karapinskyi B. A., Shyra T. B. Innovatsiino-tekhnolohichni potentsial pidpriemstv rehionu: analiz formuvannia ta finansuvannia. *Rehionalna ekonomika*. 2007. № 2. S. 77–86. 8. Riepina I. M.

Pidpriemnytskyi potentsial: metodolohiia otsinky ta upravlinnia. *Visnyk Ukrainiskoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*. 1998. № 2. S. 262–271. **9.** Krasnokutska N. S., Bubenets I. H. Pidpriemnytskyi potentsial torhovelnoho pidpriemstva: zmist, osoblyvosti ta chynnyky formuvannia. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*. 2013. № 4 (60). S. 125–129. **10.** Myronets M. A., Shyrko B. F., Ivaniv R. H. Pidpriemnytskyi potentsial: ekonomichna sutnist, vydy ta znachennia. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky*. 2022. Vyp. 4(100). S. 101–114. **11.** Akademichni tлумachnyi slovnyk ukraïnskoi movy. URL: <http://sum.in.ua/> (data zvernennia: 27.08.2025). **12.** Kovalska L. L. Pidpriemnytskyi potentsial pidpriemstva: ekonomichna sutnist ta metodyka otsinky. *Ekonomichnyi forum*. 2019. № 4. S. 129–137. **13.** Pavelko O. V. Finansovi rezultaty osnovnoi diialnosti budivelnykh pidpriemstv: orhanizatsiino-metodolohichni zasady obliku : monohrafiia. Rivne : NUVHP, 2020. 604 s.

Vlasiuk Yu. I. ^[1; ORCID ID: 0009-0002-1393-3603],

Lecturer-Methodologist,

Matviichuk I. O. ^[2; ORCID ID: 0000-0002-0953-4442],

Candidate of Economics (Ph.D.), Associate Professor,

Radzivil S. Ya. ^[1; ORCID ID: 0009-0005-9554-9104],

Lecturer

¹Separate Structural Unit «Rivne Economic and Technological Vocational College» of
National University of Water and Environmental Engineering, Rivne

²Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk

ECONOMIC ESSENCE OF ENTREPRENEURIAL POTENTIAL AND ITS SIGNIFICANCE IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF FORESTRY ENTERPRISES

The article explores the economic essence of entrepreneurial potential and its significance for the development of forestry enterprises. The relevance of the topic is substantiated in the context of current economic instability, climate change, and institutional reforms, which determine the need to enhance the efficiency and resilience of the forestry sector. Based on the analysis of financial and economic indicators, particularly the dynamics of profitability and structural changes in 2019–2023, the study reveals key tendencies: the increase in profitability despite the decline in the number of business entities and employees in the sector. This indicates the transition from an extensive to an intensive model of development, focused on resource optimization, innovation, and competitiveness.

The paper emphasizes that entrepreneurial potential should be interpreted as an integrated category combining resources (human, financial, material, technical, and innovative), staff competencies, and managerial capabilities, which together ensure adaptability to a dynamic environment, the implementation of innovative approaches, and the achievement of competitive advantages. The authors propose a structural model of entrepreneurial potential that includes resource, intellectual, innovation, marketing, information, techno-technological, organizational, social, and financial components. Each component plays a specific role in enhancing the efficiency of forestry enterprises and strengthening their ability to operate sustainably.

The study also highlights the multidimensional role of forestry entrepreneurship, which integrates economic objectives with ecological and social responsibilities, ensuring intergenerational sustainability. It stresses that entrepreneurial potential is not limited to financial indicators but extends to the capacity for innovation, strategic management, and social engagement. The research findings confirm that the ability of enterprises to mobilize and integrate resources effectively becomes a decisive factor in overcoming crises, building resilience, and achieving long-term growth.

The results of the research provide a conceptual basis for identifying entrepreneurial potential as a key driver of economic sustainability and innovative development in forestry. They may serve as a foundation for developing practical recommendations and policy measures aimed at improving the efficiency, competitiveness, and long-term resilience of forestry enterprises under conditions of uncertainty and structural transformation.

Keywords: entrepreneurial potential; forestry enterprises; development; financial resources; economic diagnostics; structure of entrepreneurial potential.

Отримано: 28 серпня 2025 року
Прорецензовано: 02 вересня 2025 року
Прийнято до друку: 26 вересня 2025 року